gemeente Brunssum

Oplegnotitie Titel Fairtrade Gemeente
Registratiekenmerk 900204
Gemeentebladnr. 2019/47

Rol van de raad
De raad krijgt dit raadsvoorstel voorgelegd omdat bij motie van 5 juni 2018 (motie 2018/51) is aangegeven dat het college terug zou komen naar de raad in zake de besluitvorming omtrent aanvraag voor de titel Fairtrade Gemeente.

Context van het raadsvoorstel
Een korte beschrijving waarom het raadsvoorstel nu aan de raad voorgelegd wordt:
Dit voorstel wordt voorgelegd omdat de raad bij de unaniem aangenomen motie heeft aangegeven dat het college terugkomt met een voorstel voor de raad. Voorgesteld wordt om de titel Fairtrade Gemeente aan te vragen, omdat de kosten voor de aanvraag en het behoud van de titel (financieel en uren ambtelijke ondersteuning) passend zijn voor het krijgen en behouden van de titel.

Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen
De twee opties betreffen:
1. Aanvraag indienen voor de titel Fairtrade Gemeente
In principe heeft uw raad al gekozen voor deze optie. Nu duidelijk is dat we kunnen voldoen aan de criteria voor de titel en duidelijk is over de geringe kosten (voor behalen titel en behouden titel) wordt voorgesteld om deze optie te kiezen.
2. Geen aanvraag indienen.

Financiële / personele / juridische gevolgen?
De kosten zijn € 1.000,- per jaar. De praktische en/of financiële bijdrage van de gemeente aan de werkgroep gaat over het beschikbaar stellen van een ruimte voor een activiteit, uitdelen van gemeentegadgets bij een activiteit, posters of flyers laten drukken of simpelweg aanwezig zijn bij een activiteit. Het gaat dus niet over grote inspanning of bedragen. Zoals iedereen die een passende activiteit ontplooit, kan er subsidie worden aangevraagd binnen het kader van de Algemene subsidieverordening gemeente Brunssum 2018.
Bij evenementen en campagne wordt personele inzet verwacht van de gemeente bij de ondersteuning (evenementencoördinatie, communicatie). Ondersteuning is dan bijvoorbeeld Facebookberichten van de Fairtrade Regio Parkstad delen op de eigen Facebookpagina, beschikbaar stellen van ruimte. De werkzaamheden passen binnen de reguliere werkzaamheden van het ambtelijk apparaat.

Om de titel in de toekomst te behouden, liggen alle inspanningen bij de werkgroep. De gemeente hoeft verder alleen te blijven communiceren over fairtrade en bij activiteiten haar gezicht te laten zien.

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn?
Ja, als de titel wordt behaald.

Is er een tijdpad bijgevoegd?
Na besluitvorming door uw raad, kan de aanvraag worden ingediend en de bijbehorende intentieverklaring worden getekend.

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage?
Nee.

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d. : 28 mei 2019
Registratiekenmerk : 900204
Gemeentebladnr. : 2019/47
Afdeling : Bestuurszaken/Juridische Zaken
Behandelvoorstelnr. : 900204
Portefeuillehouder : P.M.J. Houben
Onderwerp : Titel Fairtrade Gemeente
Raadsverg. d.d. : 25 juni 2019
Uiterlijke beslisdatum : (Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2019/47;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 28 mei 2019, afdeling Bestuurszaken/juridische zaken;

Besluit:
Het college definitief opdracht te geven de titel Fairtrade Gemeente aan te vragen

3. Aanleiding
Op 5 juni 2018 is het inititatiefvoorstel van de PvdA over het behalen van de titel Faitrade Gemeente en daarmee gebruik van fairtrade producten omgezet in een unaniem gesteund motie. De motie luidde: Het initatiefvoorstel met een positieve insteek op te pakken, uit te werken en erop terugkomen in de raadsvergadering van september 2018.

4. Probleemstelling
Het college had reeds eerder bij besluit van 22 mei 2018 aangegeven positief tegenover het initiatief te staan. In de raadsinformatiebrief van 22 februari 2019 is aangegeven dat de motie nog in behandeling was. Om tot een gedegen voorstel te komen, moest eerst duidelijk zijn of voldaan kon worden aan de criteria om de titel te verkrijgen. Het proces om duidelijheid te verkrijgen is intensief geweest (zie onder punt 7 argumenten/overwegingen).

5. Doelen / beoogd resultaat
a. wat willen we bereiken?
De titel Fairtrade Gemeente behalen.
b. wat gaan we ervoor doen?
- inschakeling Beter Buren wenselijk / mogelijk?
Voor het behalen van titel is inzet van Betere Buren niet nodig. Wel zou bij activiteiten inzet van Betere Buren tot de mogelijkheden kunnen behoren (ondersteuning bij activiteiten).
- zelf initiatief nemen e/o initiatief burgers / maatschappelijk middelveld / bedrijfsleven bevorderen?
Het betreft een initiatief van de Plus Markten en de werkgroep bestaat uit burgers en ondernemers. Zij zijn initiatiefnemer en zullen de activiteiten ondernemen.
c. hoe meten we of het beoogde resultaat is bereikt?
- indicator: Titel Fairtrade Gemeente
- bron: Aanvraag voor de titel

6. Kaders
a. algemene beleidskaders (landelijk / provinciaal / lokaal)
Er is geen kader. Fairtrade past binnen het maatschappelijk verantwoord inkopen en is beschreven in het concept Inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeente Brunssum 2019 en het concept Handboek Inkoop gemeente Brunssum 2019 (streven 17 september 2019 in de raadsvergadering). De criteria om de titel te behalen zijn te vinden in de Handleiding Faitrade Gemeente van de Stichting Fairtrade Gemeente.
b. autonoom beleid / taken in medebewind?
Middels het nieuw vast te stellen Inkoop- en aanbestedingsbeleid en het bijbehorende Handboek Inkoop wordt een kader geschapen voor de inkoop van fairtrade producten.
c. past het voorstel in de strategische visie?
- ja / nee

Ja.
- toelichting:Bij Brunssum door en voor elkaar! is aangegeven dat de gemeente initatieven en evenementen stimuleert en faciliteert. Ondanks dat de uitkomst (betere en eerlijke condities voor kleine boeren bijvoorbeeld in Zuid-Amerika) is het initiatief lokaal georganiseerd en zijn de activiteiten ook lokaal.

d. relatie met programmabegroting?
Fairtrade is niet te koppelen aan een programma of taakveld.
- programma:
- beleidscluster/taakveld:

7. Argumenten / overwegingen
Vanaf 2018 zijn er intensieve gesprekken met de Stichting Fairtrade (mevrouw Lieke Rijkx en de heer Ronald Kohnen van COS Limburg/Fairtrade Regio Parkstad) geweest.

Op 22 februari 2019 is de raad op de hoogte gesteld van het feit dat de afhandeling van de motie nog in behandeling is (raadsinformatiebrief).

Voor het verkrijgen van de titel Fairtrade Gemeente moet voldaan worden aan 6 criteria:
1. Er is een lokale werkgroep actief die de initiatieven neemt om de titel te behalen. Nadien zorgt de groep dat de gemeente deze titel behoudt.
2. Het gemeentebestuur spreek zich uit vóór fairtrade en koopt fairtrade producten in. De gemeenteraad en de verschillende gemeentelijke afdelingen verwoorden fairtrade in hun beleid en handelen hiernaar.
3. In de plaatselijke winkel worden eerlijke producten duidelijk zichtbaar verkocht. Daarnaast serveren de horecazaken fairtrade producten en informeren zij de klant hierover.
4. Lokale organisaties, bedrijven en groothandels kopen en gebruiken fairtrade producten.
5. Er wordt een strategie ontwikkeld om de campagne langdurig in het nieuws te houden. Daarnaast wordt er een evenement georganiseerd waarbij het publiek bij de campagne betrokken raakt.
6. De werkgroep zorgt er door initiatieven te nemen voor dat bedrijven of organisaties. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) in hun eigen bedrijfsvoering gaan opnemen.
De Stichting (en de ondernemers) zorgt voor het voldoen aan criteria 1, 3, 4 en 6 en in samenwerking met de gemeente als ondersteuner aan criterium 5. De gemeente helpt mee met de publiciteit en andere facilitairing, bijvoorbeeld beschikbaar stellen van ruimten.
Aan bijna alle criteria werd voldaan, alleen bij criterium 2 moest door de gemeente nog één en ander worden gedaan. In het concept Handboek Inkoop gemeente Brunssum 2019, dat nadat uw raad het nieuwe Inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeente Brunssum 2019 heeft vastgesteld, kan door het college de voorwaarde voor Fairtrade producten worden opgenomen. Ondanks dat deze voorwaarde eerst in september in het Inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeente Brunssum 2019 en daarna door het college in het Handboek Inkoop gemeente Brussum 2019 (raadvergadering van 17 september 2019) wordt vastgesteld, kan een aanvraag reeds worden ingediend (aldus afgestemd met Ronald Kohnen, Lieke Rijkx en de Stichting Fairtrade Gemeente Nederland).
Een harde eis voor het verkrijgen van de titel was het gebruik binnen de (ambtelijke) organisatie van de gemeente Brunssum van Fairtrade koffie. Hiervoor is het nodig geweest het contract met de leverancier aan te passen en vervolgens een smaaktest te doen. Deze procedure heeft lange tijd in beslag genomen (zorgvuldige beoordeling). Eerst 23 april 2019 is duidelijk geworden dat de Fairtrade koffie is gekozen (thee was reeds fairtrade). Hiermee wordt voldaan aan het laatste criterium.
Behalve het voldoen aan de criteria is van belang voor het al dan niet aanvragen welke kosten er zijn verbonden aan het behalen van de titel (zowel ambtelijke inzet als financiële bijdrage). Bij punt 9 onder a financiële gevolgen en dekking staat een uitwerking hiervan. De conclusie is dat de kosten passend zijn bij het initiatief en de financiële en personele inzet gering is.

We geven gevolg aan het initiatief om Fairtrade Gemeente te worden, zoals eerder in principe in de unanieme motie is uitgesproken.

8. Advies
Het college opdracht te geven de titel Fairtrade Gemeente aan te vragen.

9. Aanpak / uitvoering
a. financiële gevolgen en dekking
De kosten zijn € 1.000,- per jaar en wordt opgevangen binnen de bestaande budgetten an de begroting. Dit bedrag dient overgemaakt te worden aan de Stichting Fairtrade Gemeente NL.

Uit informatie van mevrouw Lieke Rijkx van COS Limburg/Fairtrade Regio Parkstad blijkt dat het bij de praktische en/of financiële bijdrage van de gemeente aan de werkgroep gaat over het beschikbaar stellen van een ruimte voor een activiteit, uitdelen van gemeentegadgets bij een activiteit, posters of flyers laten drukken of simpelweg aanwezig zijn bij een activiteit. Het gaat dus niet over grote inspanning of bedragen. Zoals iedereen die een passende activiteit ontplooit, kan er subsidie worden aangevraagd binnen het kader van de Algemene subsidieverordening gemeente Brunssum 2018. Bij evenementen en campagne wordt personele inzet verwacht van de gemeente bij de ondersteuning (evenementencoördinatie, communicatie). Ondersteuning is dan bijvoorbeeld Facebookberichten van de Fairtrade Regio Parkstad delen op de eigen Facebookpagina.

Om de titel in de toekomst te behouden, liggen alle inspanningen bij de werkgroep. De gemeente hoeft alleen te blijven communiceren over fairtrade en bij activiteiten haar gezicht te laten zien. Hoeveel de daadwerkelijke inzet zal zijn, ligt aan de hoeveelheid activiteiten die door de werkgroep wordt ontplooid. Dit jaar was tussen 4 en 12 mei de Fairtradeweek. Hier wordt aansluiting gezocht bij bevrijdingsgfestivals (5 mei-viering). Op 31 oktober 2018 was er een Fairtrademarkt op het Zorgplein. Aandacht hiervoor zou via de evenementenkalender kunnen en de communicatie over activiteiten in Brunssum. De werkzaamheden vallen binnen de reguliere werkzaamheden van de afdelingen Bestuurszaken (communicatie) en Ruimtelijke Ontwikkeling en Vastgoed (accomodaties).

- kosten: € 1000,- (incidenteel / structureel) structureel. Indien de werkgroep sterk verminderde of geen activiteiten meer ontplooit, wordt niet meer voldaan aan de criteria voor fairtrade gemeente en vervalt de bijdrage.
- dekking (product- / activiteitencode): binnen de bestaande budgetten van de begroting
- restantbudget na aftrek kosten: €
- restantbudget voldoende om resterende verplichtingen te dekken: ja / nee

b. risico's?
- omschrijving risico ('s): financieel / anders t.w.: sterke vermindering of beëindiging activiteiten door de werkgroep
- omschrijving beheermaatregelen: Indien geen facilitering wordt gevraagd door de werkgroep (bijvoorbeeld delen van berichten op Facebook door de gemeente of geen vraag over beschikbaar stellen van ruimte) dient na contact met de werkgroep door de gemeente te worden besloten of de financiële bijdrage dient te stoppen of niet.
- gevolgen voor weerstandsvermogen: niet van toepassing.

c. tijdpad / mijlpalen / vervolgtraject / evaluatie
Nadat uw raad heeft besloten om het college de opdracht te verstrekken de titel aan te vragen, zal de intentieverklaring worden getekend en samen met de digitale aanvraag worden verzonden.
Na het behalen van de titel zal voldoende publiciteit hieraan worden gegeven.

d. uitvoerende partners intern en extern (werkstructuur)
Extern: de werkgroep
Intern: afdelingen Bestuurszaken (communicatie) en de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling en Vastgoed (accommodaties) en de afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling (evenementen).

e. communicatie intern en extern?
- advies / instemming / informatie OR: ja (wat / waarom?) / nee (waarom niet?) Het betreft geen organisatiewijziging. De interne werkzaamheden behoren bij het regulier werk van de betreffende ambtenaren.
- persbericht: ja / nee (waarom niet?)

Er komt een persbericht nadat de titel is behaald.
- terinzagelegging: ja / nee van t/m Nee.
- overig extern: niet van toepassing

10. Bijlagen
Handleiding Fairtrade Gemeente

Het college van burgemeester en wethouders,

wnd. burgemeester.

secretaris.

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2019/47
Afdeling : Bestuurszaken/Juridische Zaken
Registratiekenmerk : 900204

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2019/47;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 28 mei 2019, afdeling Bestuurszaken/juridische zaken;

Besluit:
Het college definitief opdracht te geven de titel Fairtrade Gemeente aan te vragen

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.